

Cal Batlle

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Demarcació de Mejà
Emplaçament Carretera de Salo (BV-3002) al km. 6,1 trencall sud, a pocs metres.
Alçada: 417

Coordenades:

Latitud: 41.84072
Longitud: 1.6657
UTM Est (X): 389220
UTM Nord (Y): 4632952

Classificació

Número de fitxa 08229 - 537
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVIII-XXI
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: En procés de rehabilitació
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Pla especial del catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable (núm. 44)
Data aprovació: dc., 20/01/2010 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 002008900CG83D0001SU

Fitxes associades:

[El Puig](#)

[La Fassina](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Descripció

Casa de pagès de dimensions força grans, emplaçada vora la riera de Salo i molt a prop del nucli format per l'antic castell de Mejà, l'església parroquial la masia del Puig. Originàriament aquesta casa havia estat un hostel fet pels propietaris del Puig, ja que es trobava en un encreuament de camins. És formada per un cos residencial de planta rectangular (amb planta baixa més un pis). Tot i ser una construcció força homogènia s'hi poden diferenciar diverses fases d'ampliació. Originàriament era més curta i més estreta, i posteriorment s'hi afegí un cos adossat a migdia, curiosament fet amb carreus de molt més bona qualitat que el cos principal i que devien ser reaprofitats d'alguna antiga construcció. Cal recordar que molt a prop hi havia l'antic castell i també un molí, del qual se'n va desmantellar l'edificació. La casa actual de cal Batlle conserva més o menys l'estructura originària, que és obra majoritàriament de principis del segle XVIII, però en la recent rehabilitació s'han transformat substancialment les obertures, sobretot a la façana nord. Antigament eren força diverses de mides i tipologia, i han estat refetes i unificades utilitzant llandes i brancals de pedra de nova factura. A la part de ponent de la casa es conserva una tina i dos coberts que en el seu origen eren estables pertanyents a l'hostal, i encara conserven les fustes per estacar els animals. La casa tenia dos estables més als baixos de la part annexa. Uns 20 metres al sud-est de la casa es conserva un forn de pega construït a la dècada de 1960. Ben a tocar de la casa antigament hi passava el camí que venia de Valls de Torroella cap a Salo, el qual passava a una cota més alta que la carretera actual i transcorria al sud de la casa del Puig i de l'església parroquial de Santa Margarida.

Observacions:

Inscripcions en llandes de l'antiga façana sud que han quedat a l'interior de la casa: 1710, 1711, 1716(58). Informació oral facilitada per Isidre Dalmases

Història

L'origen d'aquesta casa està molt relacionada amb la casa propera del Puig: un antic mas que va prendre el relleu del castell de Mejà com a centre o nucli d'aquet terme, i que està situat al costat de l'església parroquial. La nova casa era una fundació del Puig i era coneguda amb el nom de Puig Xic. En aquest lloc hi havia un encreuament de camins entre el que es dirigia a Salo i el que travessava de sud a nord anant des de Castelltallat cap a Cardona. Així, en un principi cal Puig Xic funcionava com a hostel. L'hostal tenia quatre estables: dos encara es conserven a la part posterior de la casa, els altres dos eren al cos adossat. Cap a mitjans de segle XIX un membre de la família Puig que vivia al mas Puig va contreure una greu malaltia i va quedar arruïnat. Aleshores va perdre el mas i les seves terres, i passà a residir a l'hostal. Possiblement un fill seu, que tenia de cognoms Santasusana Puig, es casà amb Anna Company Esquiús. El pare d'Anna era el ferrer del molí de Salo i va eixugar els deutes del seu gendre. Algun membre d'aquesta família havia estat batlle, i d'aquí el sobrenom de la casa. Per aquesta època (el 1880 segons la inscripció d'una llinda), els propietaris de cal Batlle van construir la casa propera anomenada la Fassina i que acollia una fassina d'aiguarent, però aquesta va estar en funcionament pocs anys, perquè a finals de segle, amb l'arribada de la fil·loxera, va deixar de funcionar. Sembla que la fassina servia per sufragar obres que s'havien fet a la carretera. El matrimoni entre Santasusana i Anna Company no va tenir fills i, a la mort del seu marit, Anna es casà en segones núpcies amb Isidre Dalmases Grau. L'hereu d'aquest matrimoni fou Miquel Dalmases Company. L'any 1964 Miquel va deixar la pagesia i es traslladà amb la seva família a la colònia Valls. La casa de cal Batlle fou venuda a Isidre Tarrés, que era pegaire i construï al costat de la casa el forn de pega

que encara es conserva. Isidre portava el forn de pega del Semís i en tenia d'altres a la zona de Matamargó. Però per problemes de salut el forn de cal batlle només el va poder fer funcionar uns cinc anys. Isidre Tarrés era acordionista i tocava en les festes populars i en els balls de cascavells. El seu fill, també anomenat Isidre Tarrés, va seguir la tradició d'acordionista i encara s'hi va dedicar més plenament. L'any 1999 Isidre Dalmases Badrenes, fill de l'anterior propietari Miquel Dalmases, va voler recuperar la casa dels seus avantpassats i va comprar cal Batlle. Actualment hi està fent obres de rehabilitació.

Bibliografia

GRUP SOLUCIONS MANRESA (2009). Pla especial del Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Sant Mateu de Bages. Ajuntament de Sant Mateu de Bages (núm. 44).

